

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **R. Z.** ,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 12 marca 2026 r.,
zażalenia skazanego na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego
w Szczecinie z dnia 19 stycznia 2026 r., II WKK 3/26, o odmowie przyjęcia kasacji,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł
zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 19 grudnia 2025 r., II AKa 250/25, utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 23 lipca 2025 r., III K 176/24, skazujący R. Z. za czyn z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. i in. Wyrok ten został doręczony skazanemu w dniu 30 grudnia 2025 r. (k. 1079).

R. Z. wniósł osobiste pismo zatytułowane „wniosek o kasację” (k. 1081), które zostało potraktowane jako osobista kasacja skazanego.

Zarządzeniem z dnia 19 stycznia 2026 r., II WKK 3/26, upoważniony sędzia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie odmówił przyjęcia kasacji wobec skazanego R. Z. (k. 1085). W uzasadnieniu zarządzenia podano, że skazany nie złożył w ustawowym terminie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, a niezachowanie tego warunku skutkuje niedopuszczalnością kasacji.

Zażalenie na to zarządzenie wniósł osobiście skazany R. Z. . Skierował do Sądu Apelacyjnego w Szczecinie pismo zatytułowane „wniosek”, w którym wskazał, że wnosi o przyjęcie kasacji i „cofnięcie sprawy do ponownego rozpoznania”. W uzasadnieniu swojego pisma wskazał, że niedotrzymanie terminu nastąpiło nie z jego winy, ale z winy Służby Więziennej, bowiem on swoje pismo przedłożył już w dniu 2 stycznia 2026 r. Zażalenie skazanego zostało przekazane do Sądu Najwyższego celem rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się niezasadne, co doprowadziło do utrzymania w mocy zaskarżonego zarządzenia.

Ma rację Sąd Apelacyjny, że warunkiem koniecznym do wniesienia kasacji jest złożenie wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Taki wymóg wynika wprost z art. 524 § 1 k.p.k. Termin do złożenia wniosku o uzasadnienie wynosi 7 dni od daty ogłoszenia lub doręczenia wyroku. Tylko strona, która złożyła skuteczny wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego nabywa uprawnienie do złożenia kasacji w terminie 30 dni od otrzymania odpisu tego uzasadnienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2023 r., V KZ 67/22).

W tej sprawie wyrok Sądu odwoławczego został doręczony skazanemu na podstawie art. 422 § 2a k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., bowiem był on pozbawiony wolności, wnosił o doprowadzenie na termin ogłoszenia wyroku (k. 1051), na który nie został doprowadzony (protokół k. 1056) oraz nie miał obrońcy. W postępowaniu odwoławczym skazany korzystał bowiem z pomocy obrońcy z urzędu. Jak wskazuje się w orzecznictwie, po wydaniu przez sąd drugiej instancji wyroku prawomocnie kończącego postępowanie obrońca z urzędu nie ma obowiązku podejmowania czynności procesowych (art. 84 § 2 zdanie pierwsze k.p.k.), co skutkuje tym, że od tego momentu skazany nie miał już obrońcy, jako że z tą chwilą obowiązek dotychczasowego obrońcy z urzędu działania na jego rzecz ustał (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2007 r., II KZ 14/07).

W tej sytuacji siedmiodniowy termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku na piśmie biegł od daty doręczenia wyroku. O tym fakcie skazany został pouczone wraz z doręczeniem wyroku (pouczenie k. 1058v).

Zgodnie z aktami sprawy R. Z. otrzymał odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w dniu 30 grudnia 2025 r. (k. 1079). Tym samym wniosek o uzasadnienie wyroku skazany mógł złożyć do dnia 7 stycznia 2026 r. (siódmy dzień terminu – 6 stycznia 2026 r. – był dniem ustawowo wolnym od pracy). Skazany nie złożył w terminie takiego wniosku, tym samym nie zrealizował warunku koniecznego do wniesienia kasacji.

Sąd Najwyższy dostrzega, że w art. 524 § 1 *in fine* k.p.k. ustawodawca zawarł odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 445 § 2 k.p.k., zgodnie z którym dopuszczalne jest wniesienie kasacji w terminie do złożenia wniosku o doręczenie wyroku sądu odwoławczego z uzasadnieniem. W takiej sytuacji kasacja wywołuje podwójny skutek. Po pierwsze, stanowi wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. Po drugie, powoduje skuteczne jej wniesienie, jeżeli spełnia wymogi formalne. Wówczas kasacja podlega rozpoznaniu, z tym, że można ją uzupełnić po doręczeniu orzeczenia z uzasadnieniem w terminie jej wniesienia. Pomimo złożenia przez skazanego osobistej kasacji opisana powyżej sytuacja nie mogła mieć zastosowania w tej sprawie, bowiem kasacja ta została wniesiona po terminie do złożenia wniosku o uzasadnienie. Jak już wskazano, upływał on w dniu 7 stycznia 2026 r., zaś skazany nadał kasację w administracji jednostki penitencjarnej w dniu 12 stycznia 2026 r. (k. 1084).

Z uwagi na powyższe okoliczności zaskarżone zarządzenie, jako słuszne, należało utrzymać w mocy.

Mając na uwadze argumentację skazanego, Sąd Najwyższy zauważa, że termin do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego jest terminem zawitym, a więc przywracalnym. W treści zażalenia skazany powoływał się na to, że do niedotrzymania terminu doszło bez jego winy, ze względu na działanie administracji jednostki penitencjarnej. Twierdził bowiem, że nadał swoje pismo już w dniu 2 stycznia 2026 r. Analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że pismo skazanego rzeczywiście jest datowane na dzień 2 stycznia 2026 r. (k. 1081), jednak z adnotacji na kopercie wynika, że zostało przedłożone administracji jednostki penitencjarnej dopiero w dniu 12 stycznia 2026 r. (k. 1084). Gdyby jednak skazany utrzymywał swoją argumentację, to może ubiegać się o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego w oparciu o art. 126 § 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[a.ł.]